

Complexnummer: 519796

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

De Oldhorst

Aantal complexonderdelen

5

Monumentnummers van complexonderdelen

519797, 519844, 519845, 519846,
528730

Woonplaats

Wezep

Gemeente

Oldebroek

Provincie

Gelderland

Hoofdadres van hoofdobject

Zuiderzeestraatweg 415, 8091 PA Wezep

Complexomschrijving

Omschrijving van het complex

In structuur en deels in detail gaaf bewaarde buitenplaats met HOOFDGEBOUW (1), HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG (2), GROT (3), TOEGANGSHEK (4), KOETSHUIS (5). Aan de Zuiderzeestraatweg tussen Wezep en Oldebroek ligt de historische buitenplaats De Oldhorst gebouwd in 1751 op een smalle langgerekte kavel (door polderontginningen) in opdracht van mr. A.K. Brouwer. Het buitenhuis stond binnen een formeel opgezette aanleg met lanen en sterrenbossen (Kaart van M.J. de Man uit 1809). Deze aanleg werd in de negentiende eeuw in landschapstijl vergraven in opdracht van Frans Thomas Engelenburg in wiens bezit het goed in 1805 kwam. Op de kadastrale minuut van 1828 staat deze aanleg met weide, waterpartijen en grot (circa 1820) aangegeven. Daarnaast is in deze periode ook het huis vergroot (1810) en kreeg het zijn huidige aanzien. De parkaanleg werd genoemd als 'eene der fraaiste van den geheelen omtrek' met 'uitgestrekte wandelingen en bosschen'.

Op de bij de omschrijving behorende kaart is de omgrenzing van het complex alsmede de aanduiding van de onderdelen aangegeven. De omgrenzing omvat een rechthoekig perceel, dat zich vanaf de Zuiderzeestraatweg naar het zuidoosten toe uitstrekt.

Waardering

De HISTORISCHE BUITENPLAATS DE OLDHORST is van algemeen cultuur-, architectuur- en tuinhistorisch belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege het in oorsprong 18de-eeuwse hoofdgebouw, dat in de 19de eeuw zijn huidige villa-achtige aanzien heeft gekregen;
- vanwege de bij de buitenplaats behorende historische tuin- en parkaanleg in landschapsstijl met waterpartijen en grot uit het begin van de 19de eeuw;
- als onderdeel van de reeks buitenplaatsen aan de Zuiderzeestraatweg;
- vanwege de visuele samenhang tussen de complexonderdelen.

Monumentnummer*: 519797

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 13 december 2004
Kadaster deel/nr: 30662/134

Complexnummer

519796

Complexnaam

De Oldhorst

Woonplaats*

Wezep

Gemeente*

Oldebroek

Provincie*

Gelderland

Straat*

Zuiderzeestraatweg

Nr*

415

Toev.*

Postcode*

8091 PA

Woonplaats*

Wezep

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

Oldebroek

Sectie*

P

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

458

Rijksmonumentomschrijving**

Omschrijving onderdeel 1: HOOFDGEBOUW (De Oldhorst).

Witgepleisterd blokvormig hoofdgebouw gebouwd in 1751 in opdracht van A.K. Brouwer en naar achteren toe vergroot (verdubbeld) in 1810; aan het einde van de 19de eeuw is tegen de westgevel een toren waarin de diensttrap is gebouwd en kreeg het huis zijn huidige aanzien. Het pand bestaat uit twee bouwlagen onder een met gesmoorde dakpannen gedekt omgaand schilddak; tussen de bouwlagen een waterlijst, onder de gootlijst loopt een fries met trigliefen; dakkapellen met driezijdig fronton. De voorgevel van zeven traveeën breed heeft een middenrisaliet, bekroond door een dakvenster (boogvenster met deelzuiltje) met klauwstukken en een fronton; de risaliet wordt benadrukt door een zuilenportiek voor de toegangsdeur met daarboven een overdekt balkon met ijzeren zuiltjes en een bewerkte balustrade (oorspronkelijk langs de gehele gevel een luifel). De dubbele toegangsdeur met bovenlicht heeft aan weerszijden een smal venster en op de verdieping dubbele balkondeuren. De toren tegen de westgevel kent een geleding met omlijste rondboogvensters; op de verdieping met deelzuiltje en deels blind uitgevoerd. Onregelmatig ingedeelde achtergevel met excentrisch geplaatst risaliet bekroond door een fronton, indeling met T-vensters en blinde vensters. In het INTERIEUR is ondermeer van belang de plattegrond met centrale vierkante gestucte hal met kamers aan weerszijden; in de rechter kamer een beschilderd balkenplafond (XIX) met schouw en lambrisering (ca.1890).

Waardering

Het HOOFDGEBOUW (De Oldhorst) behorend tot de historische buitenplaats De Oldhorst is van algemeen belang:

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de architectonische vormgeving in neoclassicistische stijl met een oudere kern;
- vanwege de beeldbepalende ligging binnen de historische tuin- en parkaanleg;
- vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

Landhuis

Monumentnummer*: 519844

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 13 december 2004
Kadaster deel/nr: 30662/134

Complexnummer

519796

Complexnaam

De Oldhorst

Woonplaats*

Wezep

Gemeente*

Oldebroek

Provincie*

Gelderland

Straat*

Zuiderzeestraatweg

Nr*

415

Toev.*

Postcode*

8091 PA

Woonplaats*

Wezep

Situering

Bij

Locatie

Kadastrale gemeente*

Oldebroek

Sectie*

P

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

459

Oldebroek

P

452

Oldebroek

P

457

Oldebroek

P

456

Oldebroek

P

458

Oldebroek

P

461

Oldebroek

P

460

Rijksmonumentomschrijving**

Omschrijving onderdeel 2:

HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG behorende tot de buitenplaats De Oldhorst.

In aanleg en in detail gaaf bewaarde aanleg in landschapsstijl uit de eerste helft van de 19de eeuw met een enkel ouder formeel element, zoals de rechte oprijlaan en omgrachting. Het huis (onderdeel 1), dat een stuk van de weg aflight, is met de voorgevel naar het park (zuid) gekeerd en is samen met het koetshuis op een ruim omgracht vierkant terrein gesitueerd. Aan de zuidzijde voor het huis is de gracht breed uitgegraven. Het buiten is langs de zijkant van het perceel (oost) toegankelijk middels een monumentale, vier rijen brede laan van linden (eerste deel) en eiken (laatste deel). Ten zuiden van het huis ligt de landschappelijke aanleg van hoge kwaliteit die rond 1820 tot stand is gekomen en op de kadastrale minuut uit 1828 staat opgetekend. Direct achter het huis een weiland met boomgroepen (linden) en coulissewerking met rode beuken in de bosrand. Over de weide liepen oorspronkelijk verschillende zichten naar buiten toe waarbij boerderijen in de omgeving als 'point de vues' dienden (thans dicht

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

gegroeid). Aansluitend een besloten parkbos (oude eiken, beuken en rododendron) met in het verlengde van de as op het huis een slingerende waterpartij met twee eilandjes. Rondom de vijver is een slingerende wandeling met verrassende doorkijkjes; de waterpartij, die een oneindig verloop suggereert, vormt hierbij het beeldbepalende en karakteristieke element. Langs de bosrand (op de grens weide/bos) loopt een smal kerkepad dat zich voortzet over het terrein van De Vollenhof. Ten noorden van het koetshuis (onderdeel 5) ligt een loofbos (Noorderbos) met slingerpaden, reliëf en een waterpartij (beek) die slingert door het bos, om onder een heuvel in een gemetselde gang te verdwijnen met kleine waterval. De grot (onderdeel 3) vormt een typisch 19de-eeuws romantisch element in een landschappelijke aanleg.

Waardering

De HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG behorende tot de buitenplaats De Oldhorst is van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de gaaf bewaarde historische tuin- en parkaanleg in landschapsstijl met weide, parkbos en waterpartijen;
- vanwege de grot als zodanig een typologisch belangrijk en gaaf bewaard voorbeeld van een romantisch landschappelijk element;
- vanwege de aanwezigheid van solitaire en boomgroepen uit de tijd van de aanleg;
- vanwege de functioneel-ruimtelijke samenhang met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg

Monumentnummer*: 519845

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 13 december 2004
Kadaster deel/nr: 30662/134

Complexnummer

519796

Complexnaam

De Oldhorst

Woonplaats*

Wezep

Gemeente*

Oldebroek

Provincie*

Gelderland

Straat*

Zuiderzeestraatweg

Nr*

415

Toev.*

Postcode*

8091 PA

Woonplaats*

Wezep

Situering

Bij

Locatie

Kadastrale gemeente*

Oldebroek

Sectie*

P

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

452

Rijksmonumentomschrijving**

Omschrijving onderdeel 3: GROT behorende tot de buitenplaats De Oldhorst.

In het parkgedeelte voor het huis ligt een bakstenen grot (waterreservoir) uit circa 1820 als overkluizing van een waterpartij. De 20 meter lange grot heeft vier verschillend gevormde ingangen (spits- en rondbogig) twee gangen met gemetseld gewelf die elkaar kruisen (een kruipgang en een watergang). In de grot is een sluisje; waterval. In circa 1990 is de grot gerestaureerd.

Waardering

De GROT behorend tot de historische buitenplaats De Oldhorst is van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege het materiaalgebruik;
- vanwege de vorm en grootte van de grot uniek voor Nederland;
- vanwege de grote zeldzaamheidswaarde;
- vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Grot

Monumentnummer*: 519846

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 13 december 2004
Kadaster deel/nr: 30662/134

Complexnummer

519796

Complexnaam

De Oldhorst

Woonplaats*

Wezep

Gemeente*

Oldebroek

Provincie*

Gelderland

Straat*

Zuiderzeestraatweg

Nr*

415

Toev.*

Postcode*

8091 PA

Woonplaats*

Wezep

Situering

Bij

Locatie

Kadastrale gemeente*

Oldebroek

Sectie*

P

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

461

Rijksmonumentomschrijving**

Omschrijving onderdeel 4: TOEGANGSHEK behorende tot de buitenplaats De Oldhorst.

Aan het begin aan de oprijlaan staat een 19de-eeuws toegangshek op een gemetselde brug met keermuren. Het hek bestaat uit twee natuurstenen pijlers met de naam 'Old' 'horst' waartussen dubbele smeedijzeren hekvleugels met zijstukken.

Waardering

Het TOEGANGSHEK behorend tot de historische buitenplaats De Oldhorst is van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de markering van de toegang tot de buitenplaats;
- vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 528730

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 13 december 2004
Kadaster deel/nr: 30662/134

Complexnummer

519796

Complexnaam

De Oldhorst

Woonplaats*

Wezep

Gemeente*

Oldebroek

Provincie*

Gelderland

Straat*

Zuiderzeestraatweg

Nr*

413

Toev.*

Postcode*

8091 PA

Woonplaats*

Wezep

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

Oldebroek

Sectie*

P

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

456

Rijksmonumentomschrijving**

Omschrijving onderdeel 5.

Ten noordoosten van het hoofdgebouw gelegen voormalig KOETSHUIS met koetsierswoning uit het laatste kwart van de 19de eeuw, opgetrokken in sobere neorenaissancestijl. Gebouw op L-vormige plattegrond, van een bouwlaag hoog onder met grijze kruispannen belegd schilddak. De noordoostkant (links) bevatte de koetsierswoning, in het midden was de paardenstal en de noordwestkant (rechts) de ingang en stalling voor de rijtuigen. Het inwendige is omstreeks 1990 tot woning verbouwd met handhaving van een deel van de indeling, de originele hoogte en balklaag en (in de voormalige paardenstal) de in visgraatmotief gelegde bestrating. De gevels zijn van rode baksteen opgetrokken en zijn onder de daklijst met een muizentandlijst versierd. In de noordelijke gevel getoogde deuren en vensters met luiken; in de uitbouw met de grote toegangsdeuren tot de stalling. Deuren en vensters onderling met een gecementeerde lijst verbonden. In het dakvlak twee dakkapellen. In de zuidgevel ter hoogte van de voormalige woning en de stalling iets naar voren springende delen van twee bouwlagen hoog die met een zadeldakje op het grote dakvlak aanlopen. Ook hier getoogde deur en vensters van verschillende vormen met luiken, muizentandlijst en gecementeerde horizontale banden.

Waardering

Het voormalige KOETSHUIS met koetsierswoning, behorend tot de historische buitenplaats De Oldhorst, is van belang:

- vanwege de ouderdom;

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- vanwege de eenvoudige harmonieuze vormgeving;
- vanwege de karakteristieke situering aan de oprijlaan;
- vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Bijgebouwen kastelen enz.

Functie

Koetshuis(L)